

Leerrede over Johannes 8: 12 uitgesproken op Woensdagavond 19/01/49 te Schiedam door H. Hofman, evangeliedienaar.

Zingen - Psalm 3: 2

Lezen - Johannes 8: 1 t/m 30

Voorrede.

Wij allen kennen de geschiedenis wel die David beleefd heeft met zijn zoon Absalom. Zal dat niet één van de pijnlijkste kruizen geweest zijn van al het vele lijden en allerhande moeite die David in zijn leven gehad heeft? Een eigen kind van hem, nog wel een kind dat hij in het bijzonder lief had, was op zulk een wijze te werk gegaan, dat hij als het hart van de mannen van Israël en Juda gestolen had en hen had opgezet tegen zijn vader. Kortom, een staatsgreep had gedaan, die zó goed lukte, dat David de koninklijke stad moest verlaten, en als in een hopeloze toestand zat.

Ja, er waren dan nog van de helden die met hem trokken, ook al de Krethie en al de Plethi, maar verder deed het zich aanzien, dat Davids koningschap in de grootste ellende zou eindigen. Op een andere wijze kon het niet gezien worden. Zelfs Achitofel, één van de vooraanstaandste mannen, Davids raad, was hem ontvallen, en had zich gewend achter Absalom. Achitofel was een man met zo'n uitgebreide kennis en zulk een verstand, dat, als men hem om raad vroeg, dan was het alsof men de mond Gods om raad gevraagd had. Nu, dat is toch geen kleine zaak! Wat moest er nu van alles terecht komen? Nu zien wij - terwijl het er zo hopeloos bijstaat, er als het ware geen lichtpunt meer overblijft, alles duisternis - het wonderlijke van een gelovige. Dat komt dan ook bij David voor de dag, dat er iets is, dat er wat in hem is, dat ook blijft hoe het ook geschud en geslingerd wordt, wat zijn hoop op God heeft. Dat gaat zich juist nu, in het grootste lijden en het zwaarste kruis uitspreken, terwijl het anderszins - ja wij zouden zeggen - als ten onder ligt, al blijft het er liggen.

Want waar God in het hart heeft neergelegd, gewrocht, dat Hij alleen alles is, en alzo ook voor hen geworden is Israëls Verwachting, dat blijft er. Het lijkt soms wel, alsof wat er gewerkt is, als uitgerukt is, doch dat lijkt maar zo. Kijk maar eens naar heel de weg van al de heiligen in Oud- en Nieuw- Testament; dan blijkt wel dat het niet het geval is.

Zover wij persoonlijk weten, dat er in ons gewrocht is, kijk dan eens na wat er achter u ligt. Dan zullen wij dit bemerken: dat soms, in geval van voorspoed het als ten onder ligt, doordat wij ruim gesteld, gelukkig, gevoelig en gemoedelijk zijn. Soms zijn er woorden, en gevallen, en toestanden, waardoor dat bedekt ligt. Maar laat nu eens van kruis en lijden gaan werken. Dan doet zich aanstonds voor, dat dat alles verdwijnt, en dan komt er zuiver voor de dag: ik ben op U aangewezen. Mij dunkt, korter en eenvoudiger kan ik het niet zeggen.

Jeremia noemt het: "Israëls Verwachting, Zijn Verlosser in tijd van benauwdheid." Dus in tijden van benauwdheid spreekt zich dat in het hart uit: "Wees dan mijn Hulp, houd U niet ver van mij." Zo is de grote Voorloper en Voleinder des geloofs ook voorgegaan. "Mij prangt de nood, benauwdheid is nabij." Hij had ook niets anders dan: Ik ben op U aangewezen. Dat zien wij dan ook bij David. Juist in het donker wordt het geloof beoefend en komt zuiver voor de dag dat, wanneer alles ons ontvalt, dat blijft bestaan.

David noemt het in deze psalm:

...Trouwe God, Gij zijt
Het schild dat mij bevrijdt,
mijn eer, mijn vast betrouwen.
Op U vest ik het oog;
gij heft mijn hoofd omhoog

(van Hem verwachtte hij alles, en niets van een mens)

En doet m'Uw gunst aanschouwen.
'k Riep God niet vrucht'loos aan...

Och, en dat is nu het grootste: dat wij nu niet aan een dovemans deur kloppen. Al versmaadt alles ons hier in tegenheden, God doet het niet. Job had zoveel tegenheden, dat zelfs zijn eigen vrouw hem ook nog versmaadde en zei: "zegen God en sterf." Toen zijn drie vrienden kwamen, gingen die met z'n drieën hem nog vervloeken en verdoemen. Toen wou God hem nog niet versmaden. Nu, dan kunnen wij zien, wat wij aan God hebben, als alles ons ontvalt. Dan zullen wij zuiver ervaren hoe rijk wij zijn in onze armoede, en welk een goede Stuurman er aan het roer staat, Die ons brengt naar de gewenste haven.

Want er kan een hoop gepraat worden - geredeneerd kan er genoeg worden - maar het werk Gods laat zich niet beredeneren, en het geloof redeneert niet, maar dat aanvaardt, en grijpt in de nood God aan. Dat doet het geloof. Johannes zegt: "wie is het, die de wereld overwint?" Wat zegt hij dan? Ja, als wij goed bekeerd zijn en ervaring hebben? Neen; hij zegt: "ons geloof." Al valt alles bij ons weg, ja, laat het zover weggaan dat wij zeggen: zouden wij wel bekeerd zijn? Dat bergen wijken en heuvelen wankelen, dat wat zo vast stond ons begeeft, dan staat er nog: "Maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen." Nu zijn wij door het geloof op Hem aangewezen, Die woord houdt. Komt dan niet open, dat wij in onze armoede zo rijk zijn? Ja toch zeker? Hij heeft nooit iemand beschaamd laten staan. Dat is de vrucht er van. Zij roepen Hem niet vruchteloos aan.

Hij wil mij niet versmaân
in al mijn tegenheden (zingt David)
Hij zag van Sion neer,
de woonplaats van Zijn eer,
en hoorde mijn gebeden.

Nu is het niet zó geweest, dat toen Absalom verslagen was, dat David toen met geweld en kracht der wapenen weer op de troon is gekomen. Neen, zij hebben als om strijd gelopen om David weer thuis te halen. David is dus door God tot Koning bevestigd. Zodoende kwam zijn troon nog vaster te staan dan tevoren. Dat deed God. Zo werkte Hij alles uit. Daar wij dan hier door de zonde allerhande ellende onderworpen zijn, zo ligt - waar slechts in het minst in het hart werkt om het oog op God te slaan en dat Koninkrijk te zoeken - de strijd en de ellende gereed. Dat ligt dan voor u klaar.

Zo vraag ik dan uw aandacht voor een woord van Jezus, tot hartsterking, opdat wij het oog op Hem zouden slaan, en niet zouden verflauwen in ons gemoed. Zoeken wij dan vooraf Zijn aangezicht om een verbeurde ons onmisbare zegen.

Tekst.

Het woord waartoe ik uw aandacht vraag vindt u in het 12e vers van het ons zo-even gelezene, uit het 8e hoofdstuk van het heilig Evangelie naar de beschrijving van Johannes, waar Gods Woord aldus luidt:

Jezus dan sprak wederom tot henlieden, zeggende: Ik ben het licht der wereld; die Mij volgt, zal in de duisternis niet wandelen, maar zal het licht des levens hebben.

Leerrede.

Het is een verheven en rijke stof, die ik hier uw aandacht voorlas. Het is niet een getuigenis van één der heiligen over Jezus Christus, over Zijn Middelaarsambt, over Zijn Persoon, maar het is het getuigenis van Jezus Christus Zelf. Gij zult zeggen: "Maar, dat gij daar nu zo de nadruk op legt. Of het nu is dat Jezus dat Zelf spreekt, of dat de heiligen der hoge plaatsen dat door de genade en verlichting des Geestes spreken. Wat voor onderscheid is daar nu in voor onszelf?" Wel, dit: wij kunnen daaruit verstaan, dat, wat de heiligen van Christus ervaren hebben, echt waar is, want Jezus zet er het stempel op, dat het zo is.

Lees eens Psalm 27: "De HEERE is mijn Licht en mijn Heil; voor wie zou ik vrezen?" Wat is daar de inhoud van? Dat David ervaren heeft dat het zo is, wat Jezus hier getuigt. Opdat wij zouden weten tot onze troost, dat door de eeuwen heen Jezus aan Zijn ellendigen en aan Zijn liefhebbers heeft bewezen, dat Hij in waarheid alles is, wat zij nodig hebben en behoeven.

Wij hebben ook nog hierop te letten, dat Jezus tot de schare in de tempel sprak, dus niet alleen tot die kleine kring van Zijn discipelen, maar Hij spreekt hier in de tempel tot allen! Wie het was, was het: Farizeën, Sadduceën, zelfs ook tegenover degenen die met die vrouw tot Hem kwamen, in overspel gegrepen zijnde. Het ging hun niet zo verschrikkelijk ter harte dat die vrouw zondigde, maar zij deden dat om, kòn het zijn, al was er maar een enige mogelijkheid, een lak op Jezus te leggen. Want als wij dat eens goed bezien: dat wàs een lage daad die zij deden! Als Jezus zei: "je moet haar stenigen, want Mozes zegt dat", dan liepen zij vast aan de Romeinen, en als Jezus zei dat zij dat niet mochten doen, dan konden zij zeggen dat Hij de wetten van Mozes verbrak. Het was hun er om te doen om Jezus te vangen. En nu is die grote Koning zó; die mensen, die Hem die strik spanden: die vrouw die zondigde, de Farizeën met hun rechtzinnigheid, de Sadduceën met hun onrechtzinnigheid, de één voor de ander, zij hadden alle een even kostelijke ziel voor de eeuwigheid, en die wilde Jezus dienen. Nu was Hij niet zo, dat Hij alleen maar wilde spreken voor een zekere categorie mensen (dàt een aardige man, díe een lieve vrouw, dàt nog een kring van aardige mensen). Neen, zo was het niet, want hun zielen waren alle even kostelijk.

Zullen wij dat van Jezus leren? Opdat wij geen kringetjesmensen zijn? Een zalig apart groepje? Want een ieder heeft een even kostelijke ziel voor een nimmer eindigende eeuwigheid. Is er bij ons genade? Goed, laat dan uw licht also schijnen opdat het van de mensen gezien wordt, en dat zij uit en vanwege onze goede werken God verheerlijken, en door onze handel en wandel onze naaste voor Christus gewonnen worde. Immers, zo betaamt het toch?

Daar dan Jezus' rede en prediking door dat voorval - aangaande die vrouw in overspel gegrepen zijnde - onderbroken was, zo is die zaak nauwelijks beslecht of Jezus herneemt het woord. Ik begon te lezen: "Jezus dan sprak wederom tot henlieden (tot allen dan die daar tegenwoordig waren) zeggende: Ik ben het licht der wereld." Niet: Ik ben een Licht in de wereld, alsof er nog meer was, maar Hij zegt, dat Hij het licht is.

Dus daarbuiten; alles nacht, duisternis. Waaruit is dat geworden, dat alles duisternis is? Immers, is dat de vrucht van de afval van God. Wij weten dat God een Licht is, en gans geen duisternis in Hem is.

En nu heeft er in de staat der rechtheid niets anders geheerst dan licht; daar was geen duisternis. Daar hebben onze eerste voorouders zich verheugd in God, dat heeft in hen geleefd, daar hebben zij in gekwinkeleerd. Er was geen duisternis, geen zonde, dus geen moeite, geen zorg, geen verdriet, geen kruis. Nu is het door de zondeval zó geworden, dat (wij zullen kort zijn) dit leven - in het doopsformulier staat daarvan uitgedrukt - toch niet anders is dan een gestadige dood. Is dat nu, zou men zeggen, toch niet een beetje te sterk, te overdreven uitgedrukt?

Als er nu toch jonge kinderen gedoopt worden en dan zó'n bede: het leven niet anders dan een gestadige dood? Ja, en nu wordt ervaren, dat het niet in het allerminst overdreven is. Er staat geen letter te veel. Het is zuiver naar Gods Woord, en de bevinding bevestigt dat het de waarheid is. Neem daarbij deze éne tekst: "Het aardrijk zij vervloekt om uwentwil; en met smart zult gij daarvan eten al de dagen uws levens. Ook zal het u doornen en distelen voortbrengen." Dat is; allerhande ellende. Daaruit; het leven niet anders dan een gestadige dood.

Nu zou men zeggen: neem nu eens mensen die niet aan God doen, aan Zijn dienst, die maar een eind weg leven; die hier kunnen leven, die hier kwinkeleren. Ja, waarin? In de zonde, in de duisternis! Zij leven uit, dat zij zo vervreemd van God zijn, dat zij, hoewel zij schepselen Gods zijn, werkelijk goed kunnen huizen in de duisternis, ja de duisternis liever hebben dan het licht.

Ik zeg niet, dat er enig mens is, waar dat van nature anders is, maar ik spreek nu van het uitleven in daden. Dan bewijst dat: ik heb liever de zonde, de wereld, een weg van zonde, om in schijn te leven, dan tot de werkelijkheid te komen van: ik ben een schepsel Gods, en nu is er buiten die God en Zijn genade geen voldoening, geen vervulling, want al wat buiten God is, is schijn.

De wereld mag hoog opdoen, maar zij zit in een zondenacht, in duisternis, in ellende. De mensen hebben anderen nodig om de boel een beetje op te vrolijken. Vandaar (het is een moderne tijd) kan je overal van 's morgens vroeg tot 's avonds laat de radio horen schetteren. Van je heila, hopsa, zo kan je je narigheid een beetje vergeten. Prachtig, hoor! Al worden anderen zowat ziek van dat getier, daar wordt minder op gekeken. Dat is nu eenmaal de moderne tijd!

Het is satan precies eender waar hij de mensen mee bezig houdt. Als men maar in de duisternis kan blijven leven en in vermeend licht, plezier, ruimte, maar het is het niet. Kan men dat licht en ruimte noemen, als er bij het minste wat er aan de hand is, de schrik om het hart slaat: o, de dood! Neen toch zeker?

Daartoe is dan de prediking des Woords en deszelfs bediening om er achter te komen, dat dit leven niet anders is dan een gestadige dood, en openbaar gaat worden dat alles onder het oordeel ligt, héél de boel, en het ergste van alles: persoonlijk zelf ook onder het oordeel, dat men buiten God, buiten Christus en buiten Zijn gemeenschap is, in een staat van de grootste ellende.

In zulk een jammerstaat, in zó'n nacht, dat men bij zichzelf niet één lichtpunt heeft. En al is het, dat men soms enig lichtpunt vermeent te hebben: men moet zich bekeren, en begint met te reformeren, te hervormen, grove zonden te laten, de wereld de rug toe te keren, kortom men heeft er nogal moed op; nu, een aardig lichtpunt, hé? De Wet zegt: gij zult doen, en gij zult dat laten, een aardig lichtpunt voor zo'n mens, hé? Doch, als we er maar even mee bezig zijn, laat het ons in de steek en we zinken nog dieper in de nacht. Het is een onbegonnen werk, daar breekt ons doen af, wat moet men dan beginnen?

Zo zouden we kunnen gaan optellen waar de mens zich telkens aan vast grijpt, allemaal bestaande in doen en werken. Er kan wel veel gepraat worden over: de Heere, de Heere en zelf druk in de weer zijn, zelf aan het werk, proberend om in de duisternis enig lichtpunt te scheppen, en dan er nog licht bij van den Heere en Zijn genade. Maar ... zullen wij er om denken dat dat nooit te samen gaat, het licht dat wij willen scheppen en dat der goddelijke genade? Jezus zegt dat Hij het Licht is, en dat verenigt nooit met ons kunstlicht.

Nu moet het één voor het ander plaats maken. Jezus zegt: Ik ben het Licht der wereld. Hij wil zeggen: nu is er buiten Mij geen lichtpunt, want Ik ben Zelf het Licht.

Daarom loopt een mens - wanneer hem ontdekt wordt dat hij in een staat is: van God vervreemd, van God gescheiden te zijn - besloten als in een gevangen staat. Hij loopt dan, zoals een blinde loopt, die aan de wand tast. En in zulk een duisternis bij zichzelf, waarvan wij nog lezen: "Men geeft het boek aan één, die niet lezen kan, zeggende: lees toch dit." En hij zegt: "Ik kan niet lezen." Dan maar naar een ander, die wel lezen kan, die ontwikkeld is, en die zegt: "Ik kan niet, want het is verzegeld." Dus gesloten: nacht, duisternis! Daar staat niets anders tegenover dan alleen Christus, Die het Licht is.

Daar God dan Zijn Naam wil verheerlijken door Zijn werken, en alles in Zijn lieve Zoon heeft verklaard, ligt het voor de hand, dat wij niet mis kunnen kijken maar moeten verstaan: wil dat Licht der wereld openbaar worden en mij bestralen, dan moet dat geschieden op een Gode eergevende wijze. Waarin bestaat dat dan? Dat ik in de eerste plaats mij er bij neer moet leggen, nacht en duisternis te zijn, dat is, dat wij door de zonde in zo'n jammerstaat, in een staat van oordeel zijn gekomen. Daarbuiten kan het absoluut niet. Ik zeg: er ons geheel bij neer moeten leggen. Dus, dat wij er zelf tussen uit vallen om zelf enig licht, uitkomst, verandering of wat ook te scheppen. Dus zelf er uit. Want als wij er zelf niet tussen uit vallen, wie krijgt dan de eer? Als er nu iemand is die zelf druk in de weer is om de boel te verbeteren, en terwijl hij zo druk aan het werk is - laten wij dat eens veronderstellen - Christus Zich aan hem zou openbaren als het licht der wereld, wat zou zo iemand zeggen? Ja, het wonder, dat is voor de hand liggend, maar ... ik was ook druk aan het tobben! Het is me niet komen aanrollen! Men zou het er druk over hebben, wat men er voor deed, en dan kon men zelf met de kroon lopen, liefst op het hoofd. Maar daar doet God niet aan mee.

Daarom, willen wij voor het eerst, bij aanvang, bij de voortgang of bij vernieuwing bestraald worden met genadelijk, dat Christus het Licht der wereld Zelf is, dan moet het, dat wij er uit vallen. Anders gaat het niet, hoor, werkelijk niet. Juist als wij geen uitkomst zien, maar met al ons doen en werken in die nacht besloten blijven, in de nacht van ondergang en oordeel, dan zal openbaar worden, dat als wij het niet meer weten, wij God er om gaan verzoeken of er nog een weg is waardoor wij de welverdiende straf kunnen ontgaan en wederom tot genade kunnen komen. Dat zullen wij bij Hem gaan zoeken. Kunnen wij bij onszelf geen licht scheppen, en met al ons doen niet van onze plaats komen, zo zal de armoede er ons toe dringen.

Deze onderwerpelijke schikking is noodzakelijk, willen wij kunnen ontvangen. Dat is dan, als wij het niet meer weten en er voor de dag komt: mijn zonde, mijn zonde! Daaruit is al de ellende. Als wij het dan niet meer weten, en er ontdekt zich, dat het van de zijde Gods wel kan, want dat Hij Zijn Zoon gesteld heeft tot een volkomen beantwoording, zal Hij dan niet alles, alles zijn? Er wordt nogal eens gepraat over Christus, en over "de weg ontsloten." Maar als daar is van de openbaring van Christus, weet gij waar gij dan altoos op moet letten? Hierop, dat als iemand daarover spreekt, of men dan in de Persoon en in het werk van Christus alles ziet wat tot zaligheid nodig is of niet. Want er kan zoveel over Jezus gepraat worden, maar is er werkelijkheid?

Wanneer door de verkondiging van het Evangelie, Jezus Christus aangediend wordt als enige uitkomst en zaligheid, dan zijn dat zaken, waardoor wij als worden ingepakt, worden overheerst. Dan mag er gezegd worden: "ja, dan hebben ze eens een preek gehoord, en dan hebben ze eens wat begrepen!" Ja, maar iemand kan onder de prediking en de bediening soms zoveel van het Evangelie begrijpen, dat al zat men eerst nog zo diep in de put, toch door de prediking des Woords en deszelfs bediening verstaat, dat God hulp en uitkomst besteld heeft bij een Held. Ik zal eens kort en zakelijk mijn gevoelens zeggen.

Ik heb meer eerbied voor iemand, die in zijn nacht en duisternis onder de bediening des Evangelies is gaan verstaan: in Jezus Christus is alles te vinden wat tot het leven en de zaligheid nodig is - en waar dat teweeg brengt: U kiest mijn hart eeuwig tot Koning, en dat men dan zegt: mijn hoop staat op U; en in Jezus Christus de zaligheid gaat zoeken - dan iemand die een uur uitmeet over grote benauwdheid, en hoe toen de weg is ontsloten, en men zit dan zo dood en dor als een droogstok; dat is dan gebeurd, en tegelijk in de duisternis en er geen gebruik van maken om daar de zaligheid te zoeken. Dan mag dat wel eens nagekeken worden of dat uit God is. Want wat God werkt is levend, en spreekt zich levendig uit tot de Oorsprong. Willen wij dat allemaal goed in onze oren knopen.

Dat Koninkrijk moet gezocht worden, en daar moet aanleiding toe zijn, en of dat door het Evangelie is of onmiddellijk, daar laten wij de Heilige Geest vrij in. Daar dat dan ontdekt wordt, en open komt: Christus het Licht der wereld, en het dan werkelijk is dat bij ons de nacht en de dood is, en alles in de wereld ons de dood is, zou dan Jezus Christus niet alles zijn, dat wij het met ons ganse hart op Hem hebben gezet? Ja toch zeker! Bedenk eens: het Licht der wereld! Alles duisternis, Christus het Licht. Wij weten, dat in de tijd van de bezetting alles verduisterd moest worden, en al was er dan nòg zo weinig licht in huis, maar het was niet goed afgeschermd, dan straalde dat licht naar buiten. Hoe komt dat? Licht heeft zulk een geduchte macht. Want jullie hebben toch zeker ook nog nooit gehoord, dat er gezegd werd: wij hebben zo weinig licht, je moet alles maar goed afsluiten, anders straalt de duisternis naar binnen? Neen, het licht staat boven de duisternis, het vernietigt de duisternis. Maar het is toch nog niet gebeurd, dat de duisternis het licht vernietigt? Dat bijvoorbeeld midden op de dag de duisternis een huis binnendringt, en je moet zeggen: toe, jongens, ontsteek eens gauw een licht? Dat is toch tegen de draad, dat is tegen rede.

Nu is Jezus Christus het Licht der wereld. Als dat ontdekt wordt, dan is er (dat leert Gods Woord helder en klaar) geen krimp, want in Jezus Christus is alles wat tot de zaligheid en het leven nodig is. Niet véél, maar alles! Licht vernietigt alle duisternis. Er behoeft geen werk van ons bij te komen. Bij Christus is zo'n volkomenheid, Hij wordt soms genoemd de Zon te zijn. Nu weten wij dit van de zon, of het nu zomer is of winter, in het korst of in het langst van de dagen, zij heeft zo'n heerschappij, als zij boven de kim komt, al is het nog zo'n stikdonkere nacht geweest - zelfs de langste winternacht - in één ogenblik, weg is de duisternis. De zon vernietigt daarvan alles. Zo is dan in Jezus Christus alles wat men nodig heeft en behoeft.

Hij is zó het Licht der wereld, dat, Hij wil het niet alleen ontdekken dat het zo is, maar - wanneer wij niet buiten Hem kunnen vanwege de dood en de ellende, en wij vallen zo geheel de wereld en onszelf af en wat wij uit Adam zijn, en wij ons voor God onze Schepper over hebben als mensen die nergens toe deugen, waar God mee kan doen, zodat wij verenigd zijn met de rechten van Zijn Majesteit, onze tegenstand en vijandschap verbroken is, wij God plaats geven, dat Hij heerst in recht - dan wil Hij het nog schenken ook.

Het is dan wel ernstig, dat wij ons leven onder God verliezen, maar het moet je maar de dood gaan worden om buiten Hem te blijven! Heb je wel eens wat anders gehad als verdriet en ellende van het leven in Adam? Dan moet het maar zó worden, en moeten we maar zó gaan zien, dat Christus het Licht der wereld is, dat Hij voor ons alles moet zijn, dat wij gaan bekennen: O God, ik sterf liever onder U dan langer te blijven leven buiten U. God wil hebben, dat wij naar Zijn kant overkomen!

Die dat doen, ja, het is geen kleinigheid - want Jezus Christus, die gezegende Verbondsmiddelaar, is daar uit God - die kunnen niet langer gaan en staan buiten God, maar moeten met onze schuld en boete bij Hem terecht komen, ons Zijn Majesteit onderwerpen, dan is het zelfs zó, dat de kerk er van zingt: "Onze Koning is van Isr'els God gegeven." Dan is Hij het Licht der wereld, en wij krijgen Hem als uit de hand van God.

Waarom? Hierom: opdat die Koning ons alles zou zijn, dat Hij ons zou wezen tot Leraar, Hogepriester, Koning, wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en verlossing. Volkomen het Licht der wereld. Dat wij, al wat wij in het paradijs, in die eerste Adam verloren hebben, in die tweede Adam zouden terugontvangen, want dat alles is in Hem. Dat is niet alleen dat wij - door overgang in Christus en door toerekening van Zijn gerechtigheid - vrede en herstelling hebben met God, maar dat wij nu ook al ons onderhoud en onze toediening uit Christus' koninklijke verhoging en Middelaarsbediening ontvangen, dat Hij voor ons is het Licht der wereld. Wat gaat boven het licht? Wat is er schoner, heerlijker? Het eerste wat God in de schepping in aanzien riep was het licht, en in het midden van het scheppingswerk, in de voltooiing, droeg Hij het licht over op de heerlijkheid der zon. Wat gaat daar boven? Zo is Jezus Christus alles. Nu mag er duisternis komen, nacht, ja stormen, dat wij zouden zeggen: "ik ga er helemaal onder door", maar Christus is ons gegeven tot een eeuwig licht. Hij is het Licht der wereld.

Wij lezen nog van Johannes op Patmos (nu, die man zat in grote nood en ellende), dat hij achter zich een grote stem hoorde, als van een bazuin. Hij ziet om, en daar aanschouwt hij het Licht der wereld, Jezus Christus, in vol tenue, als Profeet en Leraar (een tweesnijdend scherp zwaard ging uit Zijn mond), bekleed met een lang kleed tot de voeten, voorstellend Zijn hogepriesterlijk ambt, omgord aan de borsten met een gouden gordel, waarmede voorgesteld wordt Zijn koninklijk ambt, en wandelend te midden van de zeven gouden kandelaren.

Nu is al het lijden waar Johannes in zat tegelijk vernietigd, want Christus beweegt Zich op dat terrein, in de ellende waar hij in zat als de Machtige, gelijk het licht macht heeft over de duisternis. Dan zegt hij: "En toen ik Hem zag - och ja, wie was Johannes - viel ik als dood aan Zijn voeten." Maar dan volgt er: "en Hij lag Zijn rechterhand op mij, zeggende tot mij: Vrees niet; Ik ben de Eerste en de Laatste; en Die leef, en Ik ben dood geweest; en zie, Ik ben levend in alle eeuwigheid. Amen. En Ik heb de sleutels der hel en des doods." Dus nu heeft alle macht van de hel, al is het dat wij uitroepen: "duizend zorgen, duizend doden", maar zoveel macht als Christus toelaat; Hij heeft de sleutels er van.

Dus ja, wat is dan de ervaring? Dit: dat wat er ook over ons gaat, in wat voor nacht, duisternis en ellende ook, wat de kerk zelfs deed roepen:

Duizend zorgen, duizend doden,
kwellen mijn angstvallig hart;
Voer mij uit mijn angst en noden.

nu moge de nacht telkens wel weer heerschappij voeren, maar als naar vaste wetten en ordeningen die God gesteld heeft, de zon boven de kim rijst, dan is pff de nacht weg. Er zijn en worden veel uitvindingen gedaan, maar je kunt gerust geloven, dat er geen uitvinding gedaan zal worden om de zon te overtreffen. Die staat boven alles. Ja, dat grote licht is tot heerschappij des daags, zo leert ons Gods Woord, en zo is Christus het Grote Licht, heerschappij voerend in het genaderijk.

Nu zegt Jezus: Ik ben het Licht der wereld. Dat spreekt Hij tot een ieder die Hem hoort. Dat leert Hij nog door de verkondiging des Evangelies. En die het nodig hebben, laat Hij er de vrucht van trekken bij aanvang en bij voortgang. Maar Hij heeft nog wat voor Zijn liefhebbers. Want Hij wil hebben, dat het hun wèlgaat, en daarom zegt Hij ook nog dit: "die Mij volgt, zal in de duisternis niet wandelen." Dat is dus een bevel: "die Mij volgt", dat vraagt Hij van ons.

Nu hebben wij dit mee, als er geen weg of pad voor ons is buiten Christus, dan moeten wij Hem vanzelf nalopen.

Zien wij wel, werkelijk, wij behoeven ons niet te beklagen in ellende en narigheid, want als er helemaal geen pad meer voor ons overschiet in de wereld of bij onszelf, dan moeten wij Hem vanzelf aanhangen en volgen. Als wij geen pad meer weten, Hij kan het toch zo goed maken. Daar staat van: "Hij zal Zijn handen uitbreiden gelijk als een zwemmer." Dan maakt Hij pad waar geen weg is. Hij wil voor hen heen gaan. Daarom zegt Hij: volg Mij. Dat is dan zowel door gebaande als door ongebaande wegen; waar het heenga, ga het heen. Want onder dat woord zegt Hij: Ik wil hebben dat gij Mij aanhangt, dat gij Mij volgt overal heen. De inhoud is: dat Ik over u mag regeren. Want iemand die Hem volgt, is iemand die Christus plaats geeft, dat Hij mag heersen en regeren. Nu gaat het onder Zijn koninklijk gezag altijd goed.

Onder Zijn heerschappij leren wij kennen dat wij zalig, dat wij vrij zijn. Daar hebben wij geen schade van. Nu lijkt het ons soms toe - omdat wij van natuur zo verduisterd zijn - dat wij telkens met dat verduisterde verstand in de verborgenheden van het Koninkrijk willen indringen. Ja, hoor eens, dat gaat niet, dat kan en mag ook niet. Daarom bezorgt ons alle redenatie en indringen met het verstand in de verborgenheden van het Koninkrijk, nacht en duisternis bij onszelf, want dan zijn wij met kunstlicht van onszelf bezig.

Iemand die aan het redeneren is, kan menen nogal aardig verlicht te zijn, en tot stichting te zijn, maar staat op zeer gevaarlijk terrein. Wij zijn tot hinken en zinken ieder ogenblik gereed, en liggen bloot voor dwaling. Het Koninkrijk Gods is een Koninkrijk van genade, waar Christus heerschappij voert en wij ons moeten laten dienen. Dat is niet een "begrijpen", neen! Maar, dat Hij ons moet aan- en toebrengen, bij aanvang, bij voortgang, steeds. De apostel Paulus was zulk een ingewijde in dat Koninkrijk, hij heeft nog eens gekend dat Christus het Licht der wereld is.

Hij was helemaal geen domme man, neen. Hij was grootgebracht aan de voeten van Gamaliël (dat was een zeer bekend figuur, een eerste klas rechtzinnige professor). En Paulus sprak meer talen dan iemand, was in de Schriftuur bij uitnemendheid onderwezen, en die zegt: "Niet dat wij van onszelven bekwaam zijn iets te denken, als uit onszelven; maar onze bekwaamheid is uit God; Die ons ook bekwaam gemaakt heeft om te zijn dienaars des Nieuwen Testaments, niet der letter, maar des Geestes; want de letter doodt, maar de Geest maakt levend."

Denk daar eens even over na. Dat was de apostel Paulus. Die legt al zijn wetenschap en kennis aan de kant, en bemerkt: ik moet alles van U hebben, dan alleen ga ik de rechte en goede weg. Daarom zegt Jezus: die Mij volgt, Mij aanhangt, buiten Mij niets heeft, buiten Mij niets vindt dan de dood, geen weg en pad buiten Mij heeft, op Mij is aangewezen, Mij plaats geeft, Mij gelooft, Mij laat regeren, die zal in de duisternis niet wandelen. De Koning zegt: die neem Ik voor Mijn rekening, daar wil Ik voor instaan, daar zal Ik voor zorg dragen. Dat is toch geen kleinigheid, dat er iemand is Die voor ons instaat!

Laatst kwam ik door de Boerhavelaan, en daar liep een vader met een kind aan de hand, die tegen dat kind zei, net toen ik voorbij ging: "je loopt toch zeker niet te slapen?" "Nee, pa." "Maar je loopt met je ogen dicht. Kijk maar uit dat je niet tegen een boom aanloopt." "Neen, pa, maar ik houd u toch vast?"

Ja, je kunt best met je ogen dicht lopen, als je het maar doet aan de hand van vader. Nu spreekt de Koning: houdt u nu eens aan Mij vast, dan zult gij niet in de duisternis wandelen. Dan geeft het niets, dan kunt gij uw ogen wel dicht doen, al is het nog zo in tegenspoed en in ellende. Hoe moet David er, met die geschiedenis met Absalom, niet achter gekomen zijn wat hij aan Hem had! Want Hij zorgde ook voor hem, ja voor een totale uitkomst. Daarom staat er hier nog bij: "zal in de duisternis niet wandelen, maar zal het licht des levens hebben." Wat sluit dat in, het licht des levens hebben? Wij lezen in het boek Job, dat Hij ze bestraalt met het licht der levenden. Hier wordt het genoemd: "het licht des levens hebben." Hier staat dit: de Koning geeft hun zó veel, ja laten wij het goed uitdrukken: Hij geeft Zichzelf.

Hij is Zelf het Licht der wereld, en nu geeft Hij Zichzelf, met al Zijn schatten en rijkdommen, als Leraar, Profeet, Hogepriester, maar ook als Koning, Die regeert. Zo wil Hij zijn als de Verbondsmiddelaar, Die hen door het leven leidt, maar ook er uit. Daardoor gebeurt, dat op sterfbedden gezegd wordt: de poort is open, ik kan zó binnengaan. Dat is omdat Hij hen geleidt, dat zij het Licht des levens hebben. Nu komt telkens voor de dag, in nood, in dood, in kruis en lijden, de waarde dat Jezus Christus alles is, de Vernietiger van alles wat door de zonde is, de Aan- en Toebrenger van alles wat wij in het paradijs verloren hebben.

In de catechismus lezen wij nog: "van tweeën één: òf Jezus moet geen volkomen Zaligmaker zijn, òf die deze Zaligmaker met waar geloof aannemen, moeten alles in Hem hebben, dat tot hun zaligheid van node is." Zo is het. Dat is de waarheid. Zo vinden wij dan alles in Hem. Is het nu niet op zijn plaats, dat wij alles oppakken wat voorkomt? Nu wil Jezus ons ten Licht zijn. Hij is Zelf het Licht der wereld. Daar Hij dan alles wil zijn, laten wij dan eens met ons laten doen, zó diep ons laten vernederen, dat - als wij nog enige vermening hebben, nog enig kunstlicht bij ons hebben, of enig vermeend licht - het er helemaal aangaat. Dan kan Hij ons wezen: alles! Hoe heeft de kerk niet gezongen:

De HEER is Mij tot hulp en sterkte;
Hij is mijn lied, mijn psalmgezang.

Geve God ons, dat de prediking des Woords dan voor ons zij een opwekking om hier op te nemen wat voorkomt, ons oog op Hem te slaan, Hem aan te hangen, lief te hebben. Want dat vraagt Hij van ons. Want die Jezus Christus niet lief heeft, die zij een vervloeking. Dat is ernstig. Maar is er werkende dat wij Hem liefhebben, dan zegt Hij: "Ik heb lief die Mij liefhebben." Dus dan wil Hij Zich wederkerig aan ons bewijzen.

Dat God ons dan diene, door Zijn Geest en genade, tot dat gewenste einde, dat wij hier mogen beleven: Jezus alles, in leven en ook nog eens in ons sterven. Amen.

Slotzang: Avondzang: 7

O Vader, dat Uw liefd' ons blijk';...

Zegen: Ga voorts heen in vrede, en ontvangt de zegen des HEEREN:

De genade van onze Heere Jezus Christus, de liefde Gods des Vaders, en de troostvolle gemeenschap des Heiligen Geestes, zij en blijve met u allen. Amen